

Олізаренко В. О.

ТЕРМІНОЛОГІЧНА СИСТЕМА У ВИДАВНИЧІЙ СПРАВІ

Національне книговидання завжди було своєрідним індикатором політичної, економічної та інтелектуальної свободи українського народу. Унаслідок складних соціально-політичних та культурних умов формування української нації воно переживало як періоди піднесення і бурхливого розвитку, так і періоди тривалого вимушеного затишшя.

Зі здобуттям незалежності України термінологічні системи різних наук і галузей знань стали об'єктами детального лінгвістичного дослідження, що пояснюється національним і культурним відродженням, потребою перегляду і наукового затвердження історії української термінології.

Друкарство як ремесло, а також як мистецтво і водночас галузь економіки має цікаву історію, що охоплює багато країн і мов. У його термінологію увійшли різномовні терміни, що стали міжнародними і загально визнаними. Багато з них стали однозначними для англійської, німецької, польської, болгарської, російської і української мов.

Однак іноді однакові за звучанням терміни в різних мовах можуть мати різне значення. Окремі терміни мають мовні синоніми – термінологічні варіанти, які у термінологічному словнику повинні бути розшифровані і пояснені.

Непрофесійність деяких «фахівців» приводить до того, що вони ніяк не можуть відмовитися від застарілого, неправильного навіть з історичної точки зору, терміна. Так, на наших очах у черговий раз реанімується термін «шовкотрафарет», який часто зустрічається у спеціалізованих виданнях.

До використання невідповідних термінів призводить також незнання стандартів, у тому числі й нових. Наприклад, часто використовують терміни «щільність паперу» або «поверхнева щільність паперу» для визначення маси аркуша паперу площею один квадратний метр, які не рекомендовано застосовувати вже років із тридцять.

Невичерпним джерелом, що постійно постачає професійні видання жаргонізмами є сама повсякденна мова поліграфістів та видавців. У свою чергу, у фахові видання такі терміни потрапляють через послаблення пильності редакторів і коректорів.

Непрофесійний переклад завдає шкоди упровадженню логічно грамотних термінів.

Терміни, що ними українська видавнича термінологія постійно поповнюється на сучасному етапі розвитку, вимагають аналізу з боку фахівців, які здатні визначити точність й адекватність нової номінації позначуваному поняттю, і мовознавців, які можуть оцінити відповідність нового терміна мовним нормам. Спільне опрацювання нової термінології дозволить чинити опір надмірним захопленням чужомовними запозиченнями.

Робота виконана під керівництвом доц. кафедри українознавства і політології Чуєшкової О.В.